EKOLOGIKA Pracownia Analiz Środowiskowych
mgr inż. Jarosław Mogielnicki
ul. Popiełuszki 26/24, 10-693 Olsztyn, tel. 514 331 937,
ekologikaonline@gmail.com

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

DO PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WSI WIKNO, JABŁONKA, NATAĆ WIELKA, NATAĆ MAŁA, GMINA NIDZICA

OLSZTYN, CZERWIEC 2018

S P I S T R E Ś C I:

1. WSTĘP 1
1.1. PODSTAWA PRAWNA 1
1.2. MATERIAŁY WYJŚCIOWE I LITERATURA 2
1.3. METODA OPRACOWANIA 3
2. LOKALIZACJA I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OPRACOWANIA 3

3. CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 3
3.1. BUDOWA GEOLOGICZNA 4
3.2. GEOMORFOLOGIA 4
3.3. WARUNKI GLEBOWE 4
3.4. WODY POWIERZCHNIOWE 5
3.5. WODY PODZIEMNE 5
3.6. WARUNKI KLIMATYCZNE 5
3.7. KOPALINY 5
3.8. BIORÓŻNORODNOŚĆ 6
3.9. FORMY OCHRONY PRZYRODY 6
3.10. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE 7

4. OCENA STANU ŚRODOWISKA ORAZ ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ 7
4.1. JAKOSĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO 7
4.2. JAKOŚĆ GLEB 7
4.3. JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH 7
4.4. KLIMAT AKUSTYCZNY 7
4.5. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE NIEJONIZUJĄCE 7
4.6. OBSZARY BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ 8
4.7. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH 8
4.8. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU PRZY DOTYCHCZASOWYM UŻYTKOWANIU (WARIANT ZEROWY – PRZY BRAKU PLANU) 8

5. STRUKTURA EKOFIZJOGRAFICZNA OBSZARU 8
6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE 9
7. ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE 9

1. WSTĘP

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. (Dz. U.02.155.1298 z dnia 23 września 2002r.) w sprawie opracowań ekofizjograficznych rozróżnia się następujące rodzaje opracowań:

- podstawowe - sporządzane na potrzeby projektu lub kilku projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy lub jej części albo zespołu gmin lub jego części oraz na potrzeby projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa dla obszaru województwa,
- problemowe - wykonywane w przypadku konieczności bardziej szczegółowego rozpoznania cech wybranych elementów przyrodniczych lub określenia wielkości i zasięgów konkretnych zagrożeń środowiska i zdrowia ludzi

Zakres niniejszego opracowania obejmuje część kartograficzną oraz opisową, zawartą płaszczyźnie podstawowej polegającej na:

- rozpoznaniu i szczegółowej analizie stanu i funkcjonowania środowiska;
- diagnozie stanu i funkcjonowania środowiska;
- wstępnej prognozie dalszych zmian zachodzących w środowisku, polegającej na określeniu kierunków przekształceń i degradacji środowiska, które może spowodować dotychczasowe użytkowanie;
- określeniu przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, mających na celu w głównej mierze wskazanie obszarów, pełniących funkcje przyrodnicze;
- ocenie przydatności środowiska, określającej możliwości rozwoju jak również ograniczeń odnoszących się do różnych sposobów użytkowania i form zagospodarowania terenu;
- określeniu uwarunkowań ekofizjograficznych;
- charakterystyce stanu i funkcjonowania poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego udokumentowanych i zinterpretowanych przestrzennie, w szczególności stanowiących o wrażliwości i odporności na możliwe oddziaływanie planowanego sposobu zagospodarowania, wynikających ze specyfiki regionalnej;
- przypuszczalnych zagrożeniach wynikających z planowanej zmiany sposobu zagospodarowania obszaru.

Obowiązek sporządzania opracowań ekofizjograficznych oraz zwiększająca się, istotna rola prognozy oddziaływania na środowisko napawa nadzieją na podniesienie znaczenia uwarunkowań przyrodniczych w planowaniu przestrzennym. Sporządzone opracowanie ekofizjograficzne jest podstawowym opracowaniem dla potrzeb projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wikno, Jabłonka, Natać Wielka, Natać Mała, gmina Nidzica.

1.1. PODSTAWA PRAWNA

Akty prawne wykorzystywane do sporządzenia opracowania ekofizjograficznego:

- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 1405 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 519 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 142 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j.Dz. U. 2017r. poz. 1073 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (t.j. Dz. U z 2017r. poz. 1566 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j.Dz. U. z 2017r., poz. 1161);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1131 z późn.zm.);

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 21);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2012 poz. 112 z późń. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. 2016, poz. 71);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (t.j. Dz. U. 2012. 463);
- Uchwała Nr XV/284/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 marca 2012r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Poz. 1450).
- Uchwała Nr XXXVII/755/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2014r. zmieniająca Uchwałę Nr XV/284/12 z dnia 27 marca 2012r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej Ramuckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2014 Poz. 2258).
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Z 2015r., poz. 1037);
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 10 czerwca 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2016r., poz. 2500);

1.2. MATERIAŁY WYJŚCIOWE I LITERATURA

- Seneta W., Dendrologia, PWN Warszawa, 1981;
- Kondracki J., Polska Północno-Wschodnia, Państwowe Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1972;
- Klimaszewski M. Geomorfologia. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1978;
- Buchwald K. Kształtowanie krajobrazu a ochrona przyrody. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa 1975;
- Tomiałojć L, Stawarczyk T., Awifauna Polski, Rozmieszczenie, liczebność i zmiany, Pro Natura, Wrocław 2003;
- Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200 000;
- Mapa Geologiczna Polski w skali 1 : 500 000;
- Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w skali 1: 500 000;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nidzica;
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nidzica, mgr Łucja Krupińska, mgr Zbigniew Zaprzelski, Olsztyn VI-VII 2012r.;
- Strategia rozwoju gminy Nidzica, 2004r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi – Wikno, Jabłonka, Natać Wielka, Natać Mała gmina Nidzica;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nidzica – wsie położone nad jeziorem Omulew-Wikno, jabłonka, Natać Wielka, i Natać Mała, dr Wojciech Staszek, Marcin Telepski, Gdańsk, styczeń – 2005r.;

- Prognoza oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wsi Wikno, jabłonka, Natać Wielka, Natać Mała – gmina Nidzica, dr Wojciech Staszek, mgr inż. Matylda Piskorska, Marcin Telepski, Gdańsk, listopad 2008r.

1.3. METODA OPRACOWANIA

Niniejsze opracowanie ekofizjograficzne składa się z dwóch części: opisowej, graficznej, stanowiącej załącznik w formie mapy. Przyjęto metodykę sporządzenia przedmiotowego dokumentu polegającej na kompleksowym omówieniu stanu środowiska przyrodniczego w oparciu o niezbędne materiały archiwalne, istniejącą literaturę oraz mapy: hydrogeologiczną, geologiczną, głównych zbiorników wód podziemnych w aspekcie ujęcia przedmiotowego terenu oraz obszarów sąsiednich. Obszar objęty projektem planu poddano szczegółowej analizie, wykorzystując uzyskane dane z przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej w dniu 19 czerwca 2018r. Pozwoliło to na ocenę poziomu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym także bioróżnorodności. Zwrócono baczną uwagę na ograniczenia wynikające z konieczności ochrony zasobów środowiskowych z uwzględnieniem przewidywanych zmian i uciążliwości dla środowiska.

2. LOKALIZACJA I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OPRACOWANIA

Teren objęty projektem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego o powierzchni ca 0,6 ha położony jest w granicach gminy Nidzica w obrębie geodezyjnym Natać Wielka i obejmuje część terenu działki o nr ew. 4/6, 4/7 nad brzegiem jez. Omulew. Wskazany teren przylega do drogi gminnej o nawierzchni bitumicznej. Na aktualną strukturę użytkowania analizowanego obszaru składa się: teren zagospodarowany z występującą zabudową składającą się z budynku mieszkalnego jednorodzinnego i budynków gospodarczych oraz teren zieleni niskiej pokryty warstwą zielną składającą się z popularnych gatunków traw, bylin i chwastów wraz z nasadzeniami roślinności wysokiej (świerki). W obrębie zabudowy kształtowane są drzewa, krzewy i ozdobne. Dominującymi gatunkami zieleni wysokiej są rosnące pojedynczo lub w grupach świerki pospolite, świerki srebrne, itp. Występujące gatunki flory nie są objęte ochroną prawną i nie należą do cennych przyrodniczo. Teren o łagodnym ukształtowaniu powierzchni. Rzędne powierzchni terenu wahają się w granicach od 135,5 m. n.p.m. do 136,0 m. n.p.m. Teren o prostych warunkach gruntowo-wodnych, przydatnych pod zabudowę. Kategorię geotechniczną całego obiektu budowlanego należy potwierdzić na podstawie badań geotechnicznych z właściwym określeniem warunków gruntowych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz.U.2012.463).

Najbliższe sąsiedztwo przedmiotowego terenu stanowią jezioro Omulew wraz z terenami bagiennymi, zwarte kompleksy leśne, tereny nieużytkowane rolniczo z postępującą naturalną sukcesją roślin oraz teren drogi gminnej.



źródło: opracowanie własne na podstawie wms: wizualizacja BDOT10k

Rys. 1: Tereny sąsiednie obszaru objętego projektem zmiany mpzp.

3. CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.1. BUDOWA GEOLOGICZNA

Budowa geologiczna omawianego terenu wykazuje cechy charakterystyczne dla obszarów objętych ostatnimi zlodowaceniami. W czwartorzędzie na obszarze objętym opracowaniem miały miejsce trzy zlodowacenia plejstoceńskie: południowopolskie, środkowopolskie oraz bałtyckie. Najstarszymi utworami zlodowacenia południowopolskiego są dwa poziomy glin zwałowych rozdzielone piaskami rzecznymi oraz mułkami i piaskami jeziornymi okresu interstadialnego. W okresie zlodowacenia środkowopolskiego, podczas którego na omawiany obszar trzykrotnie nasunął się lądolód, wykształciły się trzy nieciągłe warstwy glin zwałowych podścielone oraz rozdzielone seriami piasków i żwirów wodnolodowcowych, a lokalnie iłów i mułków zastoiskowych. W okresie interglacjału eemskiego, poprzedzającego zlodowacenie bałtyckie, zostały lokalnie nadbudowane osady jeziorne, takie jak gytie, torfy i kreda jeziorna. Warstwy powierzchniowe wykształcone zostały podczas dwóch nasunięć lodowca zlodowacenia bałtyckiego. Tworzą je głównie piaski oraz żwiry wodnolodowcowe i lodowcowe, glina zwałowa, osady moren czołowych oraz mułki i piaski kemów. Najmłodsze osady holoceńskie, na które składają się torfy a także mułki, piaski i kredy jeziorne oraz piaski rzeczne występują lokalnie w dnach dolin oraz w niecce wytopiskowej jeziora.

3.2. GEOMORFOLOGIA

Pod względem fizycznogeograficznym omawiany obszar położony jest w granicach mezoregionu Pojezierze Olsztyńskie, wchodzącego w skład makroregionu Pojezierze Mazurskie, należącego do Podprowincji Pojezierzy Wschodniobałtyckich i Prowincji Niżu Wschodniobałtyckiego (Kondracki J., 1972). Teren opracowania położony jest na lekko falistym obszarze sandru, którego powierzchnia wskazuje ukierunkowane nachylenie w stronę jez. Omulew. Nachylenie terenu nie przekracza przeważnie 5%. Na obszarze opracowania występuje falista, miejscami płaska powierzchnia wysoczyznowo – sandrowa.

3.3. WARUNKI GLEBOWE

Na obszarze opracowania występują głównie gleby brunatne wytworzone z piasków, piasków słabogliniastych i gliniastych. Pod względem użytkowym gleby występujące na terenach objętych zmianą planu należą do gleb średnich (klasa bonitacyjna IV), słabych (klasa bonitacyjna V). Na podstawie analizy dostępnych materiałów nie można stwierdzić występowania skażenia przypowierzchniowych warstw litosfery i pokrywy glebowej.

3.4. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Głównym elementem sieci hydrograficznej omawianego terenu jest jezioro Omulew o powierzchni wynoszącej 508,8 ha i objętości równej 22 172,7 m^3. Maksymalna głębokość zbiornika to 32,5 m, natomiast średnia głębokość wynosi 4,3 m. Ze względu na charakterystykę morfometryczną, a w szczególności takie parametry jak niekorzystny stosunek średniej głębokości do całkowitej powierzchni zlewni jeziora oraz stosunek objętości jeziora do łącznej długości linii brzegowej, jezioro to jest zaliczane grupy zbiorników podatnych na degradację. W świetle powyższego niekorzystnie przedstawiają się również wskaźniki fizyczno-chemiczne zbiornika, takie ja niski procent stratyfikacji wód oraz współczynniki charakteryzujące epilimnion, które tylko mogą proces degradacji pogłębić. Na sieć hydrograficzną omawianego obszaru składają się ponadto dwa niewielkie cieki doprowadzające wodę do jeziora Omulew. Pierwszy z nich odwadnia tereny usytuowane na północny zachód od wsi Wikno i uchodzi do jeziora w okolicy tejże wsi. Drugi prowadzi wodę z jeziora Gim i zasila północne ploso jeziora Omulew we wsi Natać Wielka.

Badania stanu czystości wód powierzchniowych prowadzone były przez WIOŚ na jeziorze Omulew. Jezioro zostało zaliczone do III kategorii podatności na degradację. Badania przeprowadzono w czterech stanowiskach pomiarowych zlokalizowanych w najgłębszych partiach jeziora: części południowej rynny zachodniej, części północnej rynny zachodniej, części północnej rynny wschodniej i części zachodniej rynny wschodniej. Sumaryczny wynik punktacji (2,73) wskazuje na obniżoną jakość wód akwenu, odpowiadającą III klasie czystości. Do wskaźników najmniej korzystnych należą: warunki tlenowe hipolimnionu, fosforany latem nad dnem, chlorofil „a". W celu ochrony przed eutrofizacją należy dążyć do zminimalizowania dopływu substancji biogennych do zbiornika. Istotne jest prowadzenie właściwej gospodarki wodno-ściekowej w zlewni jeziora.

Teren opracowania jest położony poza granicami Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.

3.5. WARUNKI KLIMATYCZNE

Zgodnie z podziałem R. Gumińskiego obszar opracowania usytuowany jest w mazurskiej dzielnicy klimatycznej. Średnia roczna temperatura powietrza dla tego regionu wynosi ok. 6,5^{0}C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń ze średnią temperaturą wynoszącą ok. – 3,0^{0}C, natomiast miesiącem najcieplejszym jest lipiec, kiedy to średnia temperatura oscyluje w granicach 17,5^{0}C. Omawiany teren charakteryzuje się wyraźnie niższymi, niż na obszarach położonych na zachód i południe od niego, temperaturami minimalnymi, co przejawia się między innymi liczbą dni przymrozkowych dochodzącą do 130 rocznie, co jest wartością znacznie wyższą od średniej krajowej. Średnie roczne zachmurzenie na omawianym obszarze wynosi ok. 6,5 do 7,0 (w skali 1-10). Średnie zachmurzenie stycznia nie przekracza 8,0, natomiast w lipcu waha się w granicach 5,5-6,0. Średnia roczna liczba godzin ze słońcem w ciągu doby wynosi od 4,2 do 4,8. Stosunki pluwiometryczne nie odbiegają zbytnio od wartości średnich dla kraju. Średnia roczna suma opadu atmosferycznego nieznacznie przekracza 600 mm. Najwyższe opady występują w miesiącu lipcu. Liczba dni z opadem większym od 0,1 mm waha się w granicach od 160 do 180. Liczba dni z opadem śniegu przekracza 45, natomiast średni czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 100 dni.

Obszar opracowania charakteryzuje się równomiernym rozkładem kierunków wiatru z poszczególnych sektorów, przy bardzo słabo zaznaczonej wyższej częstotliwości wiatrów południowo-zachodnich. Wiatry z pozostałych kierunków wykazują niewiele mniejszą częstością występowania. Średnia prędkość wiatru wynosi od 2-3 m/s. Największą częstotliwość okresów bezwietrznych tzw. cisz obserwuje się w miesiącach letnich i jesiennych (do 20 % we wrześniu).

3.6. KOPALINY

Na przedmiotowym terenie nie występują udokumentowane złoża kopalin, ewidencjonowane w Krajowym Bilansie Zasobów Kopalin.

3.7. BIORÓŻNORODNOŚĆ

Roślinność rzeczywista omawianego obszaru ukształtowała się pod wpływem użytkowania terenu. Pod względem geobotanicznym okolice jeziora Omulew należą do Okręgu Olsztyńskiego, który to jest częścią Krainy Pojezierze Pomorskie. Kraina Pojezierze Pomorskie wchodzi w skład Poddziału Pas Równin i Wysoczyzn Pomorskich, będącego częścią Działu Bałtyckiego (W. Szafer). W obrębie istniejącej zabudowy zagrodowej kształtowane są drzewa, krzewy i ozdobne. Dominującymi gatunkami zieleni wysokiej są rosnące pojedynczo lub w grupach świerki pospolite, świerki srebrne, itp. Pozostały teren pokryty jest warstwą zielną składającą się z popularnych gatunków traw, bylin i chwastów wraz z nasadzeniami roślinności wysokiej (świerki). Wraz ze wzrastającą powierzchnią zabudowy – powiększeniu uległ areał zajmowany przez zbiorowiska synantropijne towarzyszące obszarom zabudowanym i zainwestowanym.

3.8. FORMY OCHRONY PRZYRODY

Na przedmiotowym terenie występują prawne formy ochrony przyrody o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 142 z późn.zm.). Omawiany teren znajduje się na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, gdzie obowiązują nakazy i zakazy wynikające z Uchwały Nr XV/284/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 marca 2012r. w sprawie wyznaczenia obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Poz. 1450) Uchwały Nr XXXVII/755/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2014r. zmieniająca Uchwałę Nr XV/284/12 z dnia 27 marca 2012r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej Ramuckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2014 Poz. 2258) oraz na terenie obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka, w stosunku do którego obowiązują zapisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Zgodnie z SFD Obszar Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka obejmuje znaczną część dużego kompleksu leśnego (lesistość ok. 75%), leżącego na północny wschód od Nidzicy, obejmując fragment powierzchni morenowej o bardzo urozmaiconej rzeźbie (deniwelacje do 50-70 m, najwyższe wzniesienia do 220 m n.p.m.) oraz sandru o łagodniejszej lecz również pagórkowatej rzeźbie. Występuje wiele bezodpływowych jeziorek, oczek wodnych i torfowisk. Największą część terenu odwadnia rzeka Omulew (dopływ Narwi), która słabo wciętą, silnie zatorfioną doliną, zbierając wody szeregu wpadających do niej rzeczek i strumieni. Południowy skraj obszaru należy do zlewni rzeki Orzyc. Północną i południowo-zachodnią część terenu odwadnia Łyna (dopływ Pregoły), która płynie doliną wciętą na 30-40 m w otaczające ją wzgórza. Na terenie ostoi leży ponad 50 jezior, w większości niewielkich. Największe z nich to: jez. Łańskie (1070 ha), jez. Kośno (552 ha) i jez. Omulew (549 ha). Część jezior to zbiorniki głębokie i przepływowe, część - płytkie i bezodpływowe. Przeważają zbiorniki mezo- i eutroficzne, nieliczne są jeziora dystroficzne. W ostoi występują duże powierzchnie torfowisk niskich i przejściowych; torfowiska wysokie występują znacznie rzadziej. Powierzchnia leśna zajęta jest przede wszystkim przez zbiorowiska borowe, głównie boru sosnowego świeżego. Na niżej położonych terenach występują bory mieszane, na torfowiskach bór bagienny i sosnowy bór wilgotny. Na najsuchszych wzniesieniach występuje bór chrobotkowy. Zbiorowiska lasów liściastych to nielicznie występujące grądy oraz olsy i zarośla łozowe.

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 18. Występuje co najmniej 35 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3,C6) następujących gatunków ptaków: bąk (PCK), bielik (PCK), błotniak zbożowy (PCK), bocian czarny, cietrzew (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), kraska (PCK), muchołówka białoszyja, orlik krzykliwy (PCK), puchacz (PCK), rybitwa rzeczna, rybołów (PCK) i trzmielojad; w stosunkowo wysokiej liczebności (C7) występują: bocian biały, błotniak stawowy, derkacz, żuraw i zimorodek.

3.9. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE

Teren opracowania z uwagi na zróżnicowane ukształtowanie powierzchni terenu, sąsiedztwo z jeziorem Omulew cechuje się korzystnymi wartościami przyrodniczymi i krajobrazowymi. Przedmiotowy teren jest atrakcyjny dla budownictwa. Konieczne jest zachowanie jak największej ilości zieleni przy powstawaniu nowej zabudowy.

4. OCENA STANU ŚRODOWISKA ORAZ ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ

4.1. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza w rejonie analizowanego obszaru jest emisja pochodząca ze źródeł komunikacyjnych, tj. użytkowania drogi publicznej. Są to głównie zanieczyszczenia powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw w silnikach pojazdów. Stężenia zanieczyszczeń charakteryzuje zmienność sezonowa, związana z warunkami klimatycznymi. W okresach długotrwałej suszy istnieje zagrożenie wynikające z emisji niezorganizowanej, tj. tzw. podnoszenia się pyłu, piasku w wyniku ruchu pojazdów.

Aby jakość powietrza atmosferycznego uległa poprawie należy dążyć do:

- stosowania pieców ekologicznych o wysokiej sprawności energetycznej emitujących stosunkowo niewielkie ilości zanieczyszczeń,

4.2. JAKOŚĆ GLEB

Gleby brunatne stanowiące podłoże przedmiotowego terenu charakteryzują się lekko kwaśnym odczynem oraz małą zawartością próchnicy. Czynnikiem wpływającym na jakość występujących gleb są zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł komunikacyjnych, w szczególności ropopochodne wyciekające z pojazdów, np. w wyniku awarii lub nieprawidłowej pracy poszczególnych elementów pojazdów. Aby jakość gleb uległa poprawie w perspektywie długoterminowej należy dążyć do:

- wprowadzenia zakazu inwestycji mogących znacząco oddziaływać na stan gleb.

4.3. JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Jednym z podstawowych problemów jest stan czystości wód powierzchniowych, podziemnych i zagrożenie ich zanieczyszczenia. Wrażliwość wód powierzchniowych wynika z ich położenia w zlewni jezior, które z natury mają niewielką zdolność do samooczyszczania. Istotne jest również zagrożenie zanieczyszczeniem wód podziemnych użytkowego poziomu wodonośnego pozbawionego naturalnej izolacji od powierzchni terenu. Aby jakość wód powierzchniowych i podziemnych uległa poprawie w perspektywie długoterminowej należy dążyć do:

- wprowadzenia zakazu inwestycji mogących znacząco negatywnie oddziaływać na stan wód powierzchniowych, podziemnych.

4.4. KLIMAT AKUSTYCZNY

Źródłem hałasu na przedmiotowym terenie jest komunikacja drogowa. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Z uwagi na wzrastającą liczbę pojazdów i zwiększające się natężenie ich ruchu można przyjąć, że na przedmiotowym terenie utrzymywać się będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym.

4.5. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE NIEJONIZUJĄCE

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, zespoły sieci i urządzeń elektrycznych w gospodarstwie domowym (np. kuchenki mikrofalowe) urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne. W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowej pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach,

w miejscach niedostępnych dla ludzi. Wokół budowanych stacji bazowych telefonii komórkowych istnieje możliwość tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania.

Na przedmiotowym terenie nie występują obiekty emitujące promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące.

4.6. OBSZARY BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Ochronę ludzi i mienia przed powodzią oraz suszą realizuje się w szczególności poprzez: zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych; racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód; funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze; kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych, a także kanałów ulgi.

Przedmiotowy teren położony jest poza obszarami bezpośredniego zagrożenia powodzią.

4.7. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Osuwanie się mas ziemnych należy do zagrożeń geologicznych i stanowi element zjawiska ruchów masowych ziemi. Jest związane przede wszystkim z działaniem sił przyrody, takich jak gwałtowne opady deszczu, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie się poziomu wód gruntowych oraz wezbrania rzek i potoków. Coraz częściej do ich powstawania przyczynia się działalność człowieka. Osuwanie ziemi powoduje także degradację gleb oraz rozległe zniszczenia terenów rolnych i leśnych.

Na przedmiotowym terenie nie występują naturalne zagrożenia geologiczne, w tym obszary osuwania się mas ziemnych.

4.8. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU PRZY DOTYCHCZASOWYM UŻYTKOWANIU (WARIANT ZEROWY – PRZY BRAKU PLANU)

Z uwagi na konieczność dostosowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do kierunków rozwoju zawartych w studium uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego każda gmina posiada przedmiotowy dokument. Sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania skutkuje tym, iż miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego muszą być zgodne z kierunkami rozwoju gminy zawartymi w studium. Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na analizowanym obszarze może prowadzić do:

- niekontrolowanego rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej;
- zaniechania realizacji celów i zadań przyjętych w studium, co może spowodować wprowadzenie chaosu przestrzennego oraz nasilenie konfliktów pomiędzy potrzebami ochronnymi, a potrzebami rozwoju gospodarczego;

5. STRUKTURA EKOFIZJOGRAFICZNA OBSZARU

Struktura ekofizjograficzna analizowanego terenu została zobrazowana na załączniku graficznym w skali 1:1000.

- **teren zieleni niskiej** pokryty warstwą zielną składającą się z popularnych gatunków traw, bylin i chwastów wraz z nasadzeniami roślinności wysokiej (świerki).
- **teren zagospodarowany** z istniejącą zabudową. W obrębie zabudowy kształtowane są drzewa, krzewy ozdobne. Dominującymi gatunkami zieleni wysokiej są rosnące pojedynczo lub w grupach świerki pospolite, świerki srebrne, itp.

6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE

Teren objęty projektem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego o powierzchni ca 0,6 ha położony jest w granicach gminy Nidzica w obrębie geodezyjnym Natać Wielka i obejmuje część terenu działki o nr ew. 4/6, 4/7 nad brzegiem jez. Omulew. Wskazany teren przylega do drogi gminnej o nawierzchni bitumicznej. Na aktualną strukturę użytkowania analizowanego obszaru składa się: teren zagospodarowany z występującą zabudową składającą się z budynku mieszkalnego jednorodzinnego i budynków gospodarczych oraz teren zieleni niskiej pokryty warstwą zielną składającą się z popularnych gatunków traw, bylin i chwastów wraz z nasadzeniami roślinności wysokiej (świerki). W obrębie zabudowy kształtowane są drzewa, krzewy i ozdobne. Dominującymi gatunkami zieleni wysokiej są rosnące pojedynczo lub w grupach świerki pospolite, świerki srebrne, itp. Występujące gatunki flory nie są objęte ochroną prawną i nie należą do cennych przyrodniczo. Teren o łagodnym ukształtowaniu powierzchni. Rzędne powierzchni terenu wahają się w granicach od 135,5 m. n.p.m. do 136,0 m. n.p.m. Teren o prostych warunkach gruntowo-wodnych, przydatnych pod zabudowę. Kategorię geotechniczną całego obiektu budowlanego należy potwierdzić na podstawie badań geotechnicznych z właściwym określeniem warunków gruntowych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz.U.2012.463).

Najbliższe sąsiedztwo przedmiotowego terenu stanowią jezioro Omulew wraz z terenami bagiennymi, zwarte kompleksy leśne, tereny nieużytkowane rolniczo z postępującą naturalną sukcesją roślin oraz teren drogi gminnej.

Na przedmiotowym terenie występują prawne formy ochrony przyrody o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 142 z późn.zm.). Omawiany teren znajduje się na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, gdzie obowiązują nakazy i zakazy wynikające z Uchwały Nr XV/284/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 marca 2012r. w sprawie wyznaczenia obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Poz. 1450) Uchwały Nr XXXVII/755/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2014r. zmieniająca Uchwałę Nr XV/284/12 z dnia 27 marca 2012r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej Ramuckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2014 Poz. 2258) oraz na terenie obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka, w stosunku do którego obowiązują zapisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

7. ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

Załącznik nr 1

Opracowanie ekofizjograficzne do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wikno, Jabłonka, Natać Wielka, Natać Mała, gmina Nidzica